

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL INFORMACIJOS APIE KOMISIJOS VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ,
PAGAL SAVO KOMPETENCIJĄ SPRENDŽIANČIŲ SU RELIGINIŲ, EZOTERINIŲ AR
DVASINIŲ GRUPIŲ VEIKLA SUSIJUSIUS KLAUSIMUS, VEIKLAI KOORDINUOTI
VEIKLĄ 2018 METAIS**

2019-03-19 Nr. NV-774

Vilnius

Rengėja: Teisingumo ministerija.

Tikslas: pateikti Vyriausybei informaciją apie Komisijos valstybės institucijų, pagal savo kompetenciją sprendžiančių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla susijusius klausimus, veiklai koordinuoti (toliau – Komisija) veiklą 2018 metais.

Dabartinė situacija: Vyriausybės 2000 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. 426 (toliau – Nutarimas Nr. 426) sudaryta Komisija koordinuoja valstybės institucijų tyrimus, ar religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla atitinka įstatymus; užtikrina keitimąsi informacija tarp suinteresuotų valstybės institucijų; teikia joms pasiūlymus dėl neatidėliotinų veiksmų, susijusių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla.

Pagrindinė Komisijos veiklos forma – posėdžiai.

Pagal Nutarimo Nr. 426 4.2.3 papunktį Komisija „kiekvienais metais iki vasario 15 d. teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei.“

Esmė: 2018 m. įvyko du Komisijos posėdžiai, kuriuose buvo aptarti Teisingumo ministerijos pasiūlyti darbotvarkės klausimai ir Komisijos narių pateikta informacija.

2018 m. kovo 9 d. įvykusiame Komisijos posėdyje, kuriame dalyvavo kviestiniai svečiai iš kelių mokslo ir studijų įstaigų, buvo apsvaistyti valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms kriterijų sociologiniai ir teisiniai aspektai.

Šio klausimo aktualumą lėmė 2018 m. pradžioje gautas Lietuvos Jehovos liudytojų religinės bendrijos prašymas dėl valstybės pripažinimo šiai religinei bendrijai suteikimo. Teisingumo ministerijai, kaip išvadą šiuo klausimu rengiančiai ir Seimui teikiančiai institucijai, kilo poreikis valstybės pripažinimo suteikimo kriterijus, kurie dažnai yra vertinamojo pobūdžio, išsamiai išdiskutuoti su suinteresuotomis institucijomis ir mokslininkų bendruomene.

Posėdyje buvo nutarta siūlyti Teisingumo ministerijai atsižvelgti į posėdžio metu išakytus pasiūlymus dėl vertinimo, ar religinės bendrijos atitinka įstatymo nustatytas sąlygas valstybės pripažinimui gauti, kriterijų.

2018 m. gegužės 21 d. įvykusiame Komisijos posėdyje buvo apsikeista informacija apie Komisiją sudarančių institucijų reguliavimo srityse pastaruoju metu kilusias problemas, susijusias su religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veikla. Švietimo ir mokslo ministerija pateikė informaciją

apie tikybos mokymą mokyklose ir apie ministerijos problemas, susijusias su katalikiškomis mokyklomis – etatinio apmokėjimo poveikį šioms mokykloms ir uždaramą Kauno Šv. Mato mokyklą. Vidaus reikalų ministerija informavo, kad per pusantrų metų iki Komisijos posėdžio policija gavo 26 pranešimus, kurie vienu ar kitu aspektu susiję su religija ar sektomis, aptarė šių pranešimų pobūdį ir nagrinėjimo rezultatus. Kultūros ministerija pateikė informaciją apie religinių bendrijų kultūros paveldo tvarkymo darbų finansavimą. Vytauto Didžiojo universitetas pateikė pastarojo meto religinio gyvenimo Lietuvoje apžvalgą ir pasidalijo praktiniu pavyzdžiu, kaip dialogo su religine bendruomene ir tarpininkavimo būdu galima spręsti problemas, susijusias su asmenų įsitraukimu į naujas religines bendruomenes, apie kurias informavo Vidaus reikalų ministerija. Teisingumo ministerija informavo apie nesutarimus musulmonų sunitų religinėje bendrijoje. Lietuvos savivaldybių asociacija pastaruoju metu nesusidūrė su atvejais, kuriuos reikėtų aptarti Komisijoje.

2018 m. gegužės 21 d. įvykusiame komisijos posėdyje taip pat buvo aptartas Teisingumo ministerijos po praėjusio komisijos posėdžio parengtas dokumentas „Valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms kriterijai“. Komisijos nariai išsakė pastabas dėl parengto dokumento. Komisijos sprendimu Teisingumo ministerijai rekomenduota pakeisti keletą dokumento punktų ir pasiūlyta vadovautis šiuo dokumentu vertinant religinių bendrijų, siekiančių gauti valstybės pripažintos religinės bendrijos statusą, atitiktį Konstitucijos 43 straipsnio ir Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas Nr. 426 įpareigoja Komisiją: 4.2.1. koordinuoti valstybės institucijų tyrimus, ar religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla atitinka įstatymus; 4.2.2. užtikrinti keitimąsi informacija tarp suinteresuotų valstybės institucijų, teikti joms pasiūlymus dėl neatidėliotinų veiksmų, susijusių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla.

Teisingumo ministerijos pateikta informacija apie Komisijos veiklą stokoja išsamesnio analitinio vertinimo bei išvadų apie bendrą situaciją Lietuvoje religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veiklos požiūriu.

Taip pat būtų tikslinga, kad Teisingumo ministerija pasisakytų dėl Komisijos veiklos efektyvumo ir pateiktų siūlymus dėl Komisijos veiklos tobulinimo, funkcijų praplėtimo ir Nutarimo Nr. 426 patikslinimo.

Atitiktis Vyriausybės programai: Informacija tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Tikslinga papildyti pateiktą informaciją analitiniu vertinimu ir išvadomis apie bendrą situaciją Lietuvoje religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veiklos požiūriu. Rekomenduoti Teisingumo ministerijai parengti siūlymus dėl Komisijos veiklos tobulinimo, funkcijų praplėtimo ir Nutarimo Nr. 426 patikslinimo.

Siūlome informaciją apie Komisijos veiklą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės patarėja

Diana Varnaitė

